

GARAIŠ DANCIS AR VECLAIKU KAZAKU

*Zandas Mūrnieces horeogrāfija un apraksts
Valda Zilvera tautas mūzikas apdare*

Latviešu tautas dejas "Garais dancis" variants, kas bijis pazīstams un populārs Aizputes apriņķa Alsungas pagastā. Mūzika agrāk spēlēta kāzās uz vijoles un pierakstīta 1948.gada 10.augustā Alsungas pagasta Antiņu mājās pēc A.Krūmiņa. Dejā izmantoti arī dejas "Veclaiku kazaks" motīvi, kurā – dejujuši kazaciski.

Deja paredzēta 8 deju tautu pāriem.

Deja pirmo reizi iestudēta Kuldīgas Kultūras nama vidējās paaudzes deju kopai "Bandava" 2001.gada maijā un iekļauta horeogrāfiskajā uzvedumā "Suitu kāzās".

Dejas horeogrāfisko leksiku veido gājiena, pārlēciena soļi un citas soļu kombinācijas.

Dejai 9 gājieni, mūzikas taktsmērs 2/4. Mūzikai 2 daļas.

Dejas sākumā deju tautu nostājušies elkoņu satvērienā kā 1.zīm.

Dejas ievadā 2.melodijas 4 taktis.

Pirmais gājieni

(I/8t. x 2)

- 1.-2.t. 1. un 2.pāris elkoņu satvērienā iet uz skatuves centru ar 1.kustību. 2.t. "divi" laikā partneri, griežoties ar skatu viens pret otru, maina kustības virzienu un sadod otras rokas elkoņu satvērienā.
- 3.-4.t. 1., 2.pāru partneri ar skatu pret 3. un 4.pāri ar 1.kustību iet viņu virzienā. 1.kustības "divi" laikā maina kustības virzienu.
- 5.-6.t. 1., 2.pārim pievienojas 3.,4.pāris un visi deju uz skatuves centru ar 1.kustību.
- 7.-8.t. Atkārti 3.-4.t. darbību.
- 1.-2.t. 1.,2.,3.,4. pārim pievienojas 5.,6.pāri un deju kā 1.-2.t.
- 3.-4.t. Atkārti 3.-4.t. darbību.
- 5.-6.t. 1.,2.,3.,4.,5.,6.pārim pievienojas 7.,8.pāru deju tautu, atkārti 5.-8.t. darbību.
- 7.-8.t. Atkārti 3.-4.t. darbību.

Otrais gājieni

(II/8t. x 3)

- 1.-8.t. Ar 1.kustību elkoņu satvērienā deju tautu iet uz skatuves priekšplānu, veidojot pāru kolonnu skatuves centrā (1.zīm. bultu virzienā). 8.t. beigās nonāk 2.zīm. vietās.
- 1.-8.t. 1.,3.,5.,7.takts sākumā katrs deju tautu vienu reizi sasit savas plaukostas, labo roku vēzējot no augšas uz leju un deju 1.kustību. 1.t. laikā šķiras 1.pāris – meitene dodas pa labi (2.zīm. bultas), bet puisis dodas pa kreisi. 3.t. laikā šķiras 2.pāris, 5.t. – 3.pāris, 7.t. – 4.pāris. 8.taktī 1.pāris satiekas skatuves dibenplānā centrā.
- 1.-8.t. 1.-4.pāru deju tautu ar 2.kustību deju viju (3.zīm.) – vispirms ar pēdīm nākošo sadod labās rokas, ar nākamo – kreisās u.t.t.. Pārējie deju tautu turpina iepriekšējo darbību –

- 1.t. laikā šķiras 5.pāris.
 3.t. – šķiras 6.pāris, 2.kustību uzsāk 5.pāris un pievienojas vijai.
 5.t. – šķiras 7.pāris, 2.kustību uzsāk 6.pāris un pievienojas vijai.
 7.t. – šķiras 8.pāris, 2.kustību uzsāk 7.pāris un pievienojas vijai.
 Gājiena beigās nonāk 4.zīm. vietās.

Trešais gājiens

(I/8t. x 2)

- 1.-2.t. Ar 1.kustību pāri iet pretī kā parādīts 4.zīm. – caur vārtiņiem.
 3.-4.t. Pa 2.pāriem veido dārziņu (5.zīm. vietās) un DCV ar 2.kustību griežas ½ aplā, nonākot pretī stāvošā pāra vietā.
 5.-6.t. Ar 1.kustību veidojot vārtiņus – 1.,3.,5.,7. Puišu pāri paceļ sadotās rokas, dodas DCV, un 2.,4.,6.,8. Puišu pāri lien zem sadotajām rokām iet pret DCV.
 7.-8.t. Ar 2.kustību griež dārziņus kā iepriekš DCV ½ aplā, nonākot gājiena sākuma vietās.
 1.-4.t. Atkārti 1.-4.t. darbību kā iepriekš.
 5.-6.t. Vārtiņus veido kā 6.zīm.
 7.-8.t. Partneri aptveras slēgtā elkoņu aptvērienā un griežas DCV uz 7.zīm. vietām. Gājiena beigās visiem rokas sānos.

Pieteikums: "Veclaiku kazaks!" (piesaka 2. Vai 7.puisis)

Ceturtais gājiens

(II/8t. x 3)

- 1.-2.t. Ar 2.kustību – pārlēciena soli, sākot ar I.k. – divas reizes, II, III līniju dejojāji dejo pret I, IV līniju. I un IV līnijas dejojāji stāv, rokas sānos.
 3.-4.t. II, III līniju dejojāji atkāpjas iepriekšējās vietās ar 2.pārlēciena soļiem.
 5.-8.t. I un IV līniju dejojāji atkārti 1.-4.t. darbību.
 1.-2.t. II, IV līnijas meitenes un I, III līnijas puīši ar 2.pārlēciena soļiem dejo uz centru.
 3.-4.t. II līnijas meitenes ar I līnijas puīšiem, IV līnijas meitenes ar III līnijas puīšiem griežas elkoņu aptvērienā ½ pagrieziena DCV ar 2.pārlēciena soļiem (8.zīm.).
 5.-6.t. Ar 2.pārlēciena soļiem dejojāji dodas pie saviem partneriem līnijās.
 7.-8.t. Ar 2.pārlēciena soļiem ar savu partneri līnijā sagriežas 1.apgrieziena elkoņu satvērienā (brīvēs rokas sānos) – meitenes savus partnerus griež labajos elkoņos, puīši – kreisajos. 8.t. beigās nonāk 7.zīm. vietās.
 1.-8.t. Iepriekšējo 8.takšu darbību atkārti II, IV līniju puīši un I, III līniju meitenes. Gājiena beigās nonāk 7.zīm. vietās.

Piektais gājiens

(I/8t. x 2)

- Ar 1.kustību iet 7.zīm. bultu virzienā kā 2.gājienā, kad 1.,3.,5.,7.takts sākumā katrs dejojājs vienu reizi sasit savas plaukostas, labo roku vēzējot no augšas uz leju.
 1.-2.t. No skatuves centra uz malām aiziet 7.puisis, 2.meita, pārējie virzās uz priekšu norādītajos virzienos – katrās 2.taktīs aiziet līdz priekšā stāvošā dejojāja vietai.

- 3.-4.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 2.puisis un 7.meita.
- 5.-6.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 6.puisis un 3.meita.
- 7.-8.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 3.puisis un 6.meita.
- 1.-2.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 4.puisis un 4.meita.
- 3.-4.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 5.puisis un 5.meita.
- 5.-6.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 1.puisis un 1.meita.
- 7.-8.t. 1.-2.t. darbību atkārtō 8.puisis un 8.meita. 8.t. beigās dejtājā nonāk 9.zīm. vietās.

Sestais gājiens

(II/8t. x 3)

- 1.-2.t. Ar 2.kustību – 2 pārlēciena soļiem, sākot ar l.k., I līnijas dejtājā dejo pret II līniju.
- 3.-4.t. I līnijas dejtājā atkāpjas iepriekšējās vietās.
- 5.-8.t. II līnijas dejtājā atkārtō 1.-4.t. darbību.
- 1.-8.t. I līnijas puisī un II līnijas meitenes dejo kā iepriekšējā gājienā (dejo uz centru, apgriežas elkoņu aptvērienā ar pretī stāvošo, atgriežas savās vietās un ar savu partneri griežas elkoņu satvērienā).
- 1.-8.t. Iepriekšējo 8 takšu darbību atkārtō I līnijas meitenes un II līnijas puisī.

Septītais gājiens

(II/8t. x 2)

- 1.-8.t. No 10.zīm. norādītajām vietām dejtājā dejo ar 2.kustību – 8 pārlēciena soļus. Spārnū dejtājā sadevušies vajējā plecu satvērienā, brīvās rokas sānos. Pāru dejtājā sadodas labo elkoņu satvērienā, brīvās rokas sānos. Spārnū griežas DCV vai pret DCV (10.zīm.), bet pāru dejtājā – griežas elkoņu satvērienā, vienlaicīgi virzoties līdzī spārnū kustībai. 8.t. beigās nonāk gājiena sākuma vietās.
- 1.-8.t. Atkārtō 1.-8.t. darbību mainītās lomās – elkoņu satvēriena dejtājā veido spārnus, spārnū dejtājā – elkoņu satvērienu. Ar 8 pārlēciena soļiem nodejo I pilnū apli, nonākot gājiena sākuma vietās.

Astotais gājiens

(I/8t. x 2)

- 1.-7.t. Ar 2.kustību – pārlēciena soli, sākot ar kr.k., dejtājā no 11.zīm. vietām elkoņu satvērienā griež dārzīpus DCV.
- 8.t. Ar 1.kustības 2.t. darbību (iekrtot uz l.k., izsperot kr.k.) - maina kustības virzienu un uz "divi" vienlaicīgi izsaucot "u-ha".
- 1.-8.t. Atkārtō 1.-8.t. darbību pret DCV.

Devītais gājiens

(II/8t. x 3)

- 1.-8.t. Ar 2.kustību II, IV aplīša dejotāji (vadošie ir 5. un 6.puisis), saglabājot elkoņu satvērienu, dejo pa diagonāli pāri skatuves centram. I, III aplīša dejotāji atkārtō 8.gājiena darbību – 8 pārlēciena soļus DCV.
- 1.-8.t. Aiz IV aplīša dejotājiem pievienojas I apļa dejotāji (vadošais 4.puisis), sadodoties elkoņu satvērienā. Aiz II apļa dejotājiem pievienojas III apļa dejotāji (vadošais 3.puisis). Visi veido vienu apli. Virknes galu dejotājiem brīvās rokas sānos.
- 1.-8.t. Ar 2.kustību virknes nodejo no skatuves labās puses priekšējās un kreisās puses dībenplāna kulisēs.

KUSTĪBU APRAKSTS

1.kustība

(2t.)

Kustība izpildāma 2 taktīs.

- 1.t. Iet 2 gājiena soļus, sākot ar labo kāju.
- 2.t. "viensī" Solis ar labo kāju uz priekšu, vienlaicīgi izdarot piesitienu un iekritienu saliektā labajā celi. Kreiso kāju atmet atpakaļ celi saliektu. Augumu viegli noliec uz priekšu.
"divī" Saglabā stāju uz labās kājas, iztaisnojas celi. Kreiso kāju izsper priekšā 30 grādu augstumā, celi iztaisno. Pēda atliekta. Augumu iztaisno. Izspēriena laikā tiek mainīts kustības virziens, ja to paredz dejas gājiens.

Dejā kustību meita sāk ar labo, bet puisis ar kreiso kāju.

2.kustība

(2 t.)

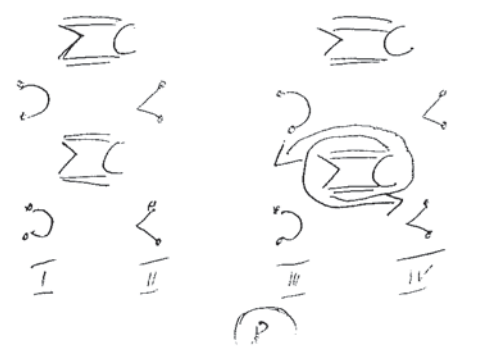
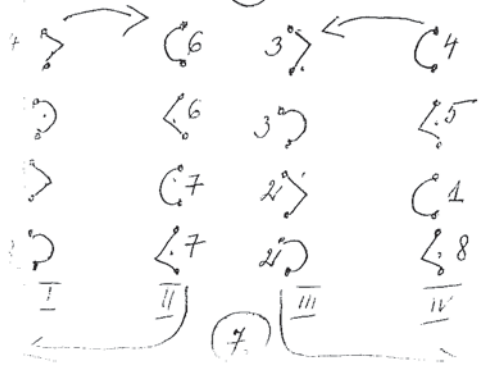
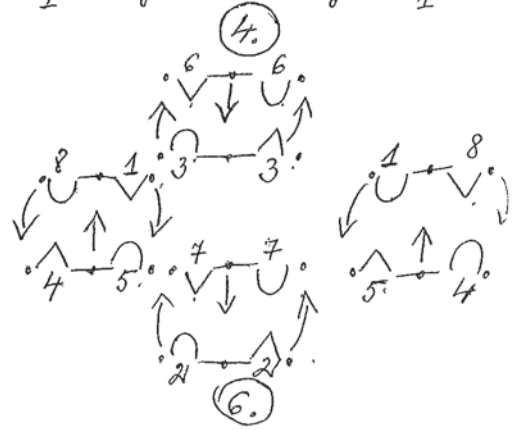
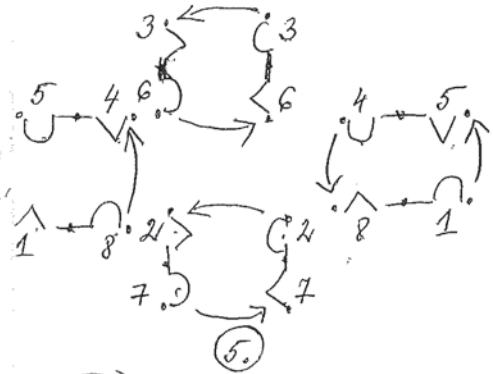
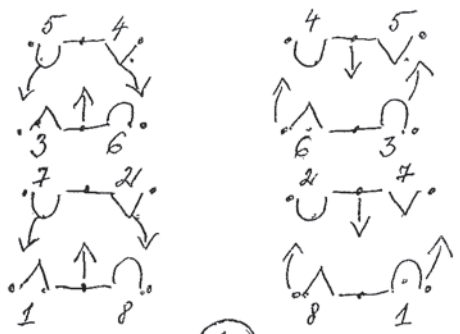
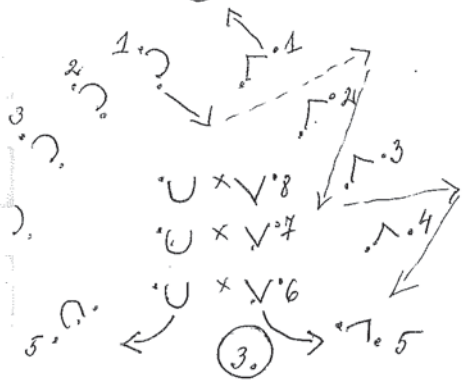
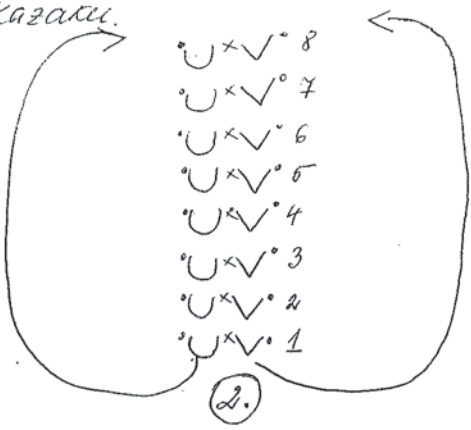
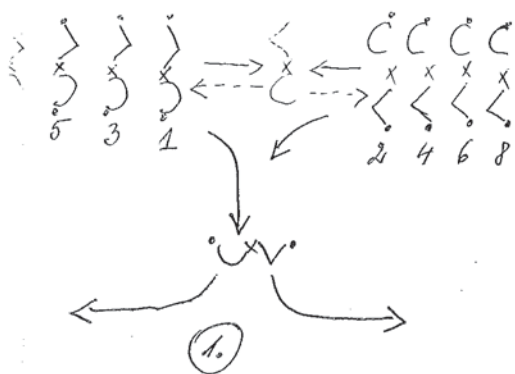
Kustība izpildāma 2 taktī.

- 1.t. Pārlēciena solis pa labi.
"viens-" pārlēcieni ar labo kāju pa labi, augstu ceļot ceļus.
"-I" solis ar kreiso kāju, to krustojot priekšā labajai.
"di-" solis ar labo kāju, saglabājot pozīciju aiz kreisās kājas.
"-vi" pauze

- 2.t. Pārlēciena solis pa kreisi.

Kustība izpildāma arī pa pusei vai pa pāriem griežoties.

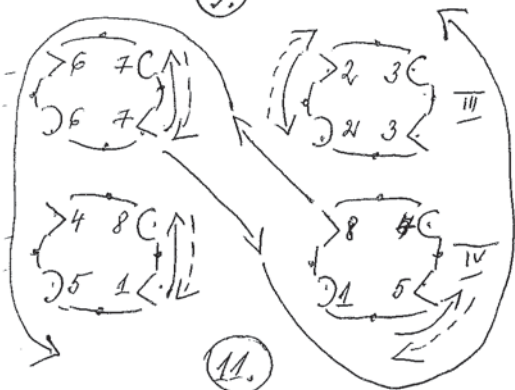
Yunus anımsır w
occlaike kazatı.

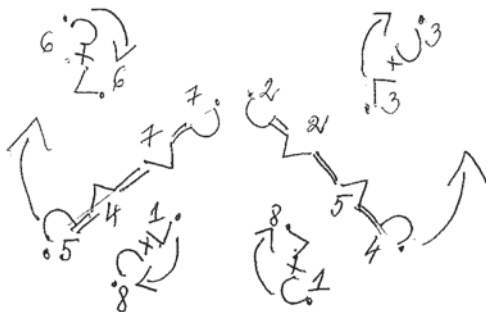
6 6 7 7 2 2 3 3 II

4 5 1 8 8 1 5 4 I

9.

11.

10.

GARAIŠ DANCIS AR VECLAIKU KAZAKU

Handwritten musical score for "GARAIŠ DANCIS AR VECLAIKU KAZAKU". The score consists of four staves. The first staff is labeled "Jwads" and is in treble clef. The second staff is labeled "I" and is in bass clef. The third staff is labeled "II" and is in treble clef. The fourth staff is in bass clef. The key signature is two sharps (F# and C#) and the time signature is 2/4. The music features a mix of eighth and sixteenth notes with stems pointing up and down.

Jwads 4t
 I } x 3
 II (24t)
 II (16t)
 I
 II (24t)